

סמוך לציון הרב הקדוש
רבי שלמה מקרלין זצוק"ל הי"ד

| גליון 115 |

פרשת וארא תשפ"ג

לודמיר

מקושרים לצדיק מאז ועד היום

להפצת משנתו ותורתו הבהירה של
הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע
סיפורים ותולדותיו, ותולדות זרעו אחריו

שבוע של חיים

מתורתו של רבינו ותלמידיו הק'

פרשת וארא

וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל אשר מצרים מעבידים אותם (ו,ה). עיקר נאקתם היה, מה שאנו מתקרבים לעבודתו ית' על ידי הצרות שהמצרים מעבידים בנו. אנו רוצים עבודת מתנה, שהעבודות תהיה מתנה מתוך שמחת הלב ותענוג הכי גדול. והשיבם הקב"ה על ידי משה - לכן אמור לבני... ולקחתי אתכם לי לעם, ר"ל, שאוציא אתכם ממצרים ותשמחו בזה שאתם עמי.

(הר"מ מקוברין - תורת אבות)

הוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים (ו,1). הגם שנתגשמתם כל כך שתוכלו לסבול מצרים העביות והגשמיות [שהיא בחיי מצרים] ולא ידוע לבבכם על זה, כי תהיו הכל ישר בעיניכם שהוא בחיי מצרים, עם כל זה בל תדמו בנפשכם להתיאש לגמרי חס ושלום, כי אוציא אתכם אף מבחי הזאת.

(הר"מ מקוברין - אמרות משה)

והוצאתי וכו' והצלתי וכו' וגאלתי וכו' ולקחתי וכו' (ו,1). 'והוצאתי אתכם' - מקודם אוציא אתכם מן היצר הרע הבורע בלבו של אדם ומיצר לו תמיד. ואח"כ, 'והצלתי אתכם מעבודתם' - מעבודות היצה"ה, שלא תעשו העבודות שלו. ואח"כ, 'וגאלתי אתכם בזרוע נטויה' - כל אדם מוכרח לבא לתכלית השלימות ומחוייב כל אחד לראות כל זמן שהנשמה בגוף שלא לטנפה ח"ו. וכשמקיים כל השלשה דברים הנ"ל, אז 'ולקחתי אתכם לי לעם' - אנו נעשים עמו של הקב"ה.

(ע"פ בית אהרן נה, ט"ד)

קדושת הקדוש

אמרים מובחרים, יקרים ומאירים, מתוך הספר 'קדושת הקדוש' הנמצא בשלבי עריכה

תשובה

בשם הרש"ק זצוקלה"ה, מה שכתוב בזוהר (ח"א עג, ב) "לבר מתיובתא סגיא", שיעור תיובתא סגיא שלא יצאו ד' מינוטין בלא הרהור תשובה. ואנו אין זאת בכוחנו, רק לקיים מאמר הזוהר הקדוש פרשת שלח (קעה, ב) "קם מצפרא מברך כמה ברכאין, אנח תפילין ברישיה" כו'.

(בית אהרן קמה, א)

עיטורי קדוש

תיובתא סגיא

רבינו מבאר ששיעור 'תיובתא סגיא' - הנאמר בזוהר הק' לתיקון עוונות חמורים - הוא שלא יעבור עליו ארבע דקות ללא הרהור תשובה. זה לשון הזוהר הקדוש שם: פתח ואמר (תהלים נא ה): 'כי פשעי אני אדע וחטאתי נגדי תמיד'. כמה אית לון לבני נשא לאסתמרא מחובייהו מקמי קב"ה [-כמה יש לבני אדם להיזהר מלחטוא לפני הקב"ה], דהא לבתר דחטא בר נש רשים הוא חובייה לעילא [-שהרי אחרי שחטא האדם נרשם חטאו למעלה], ולא אתמחק, בר בתוקפא דתיובתא סגיא [-ולא נמחק, רק בכוח של תשובה רבה], כמה דאת אמר (ירמיה ב כב) 'כי אם תכבסי בנתר ותרבי לך בורית נכתם עונך לפני', ע"כ.

אך אנו שאין בכוחנו לעמוד בדרגה זו ולחשוב כל הזמן בתשובה, יש עבורינו עצה אחרת לקיים את התיובתא סגיא, והיא: שנקיים את מאמר הזוהר הקדוש בפרשת שלח: קם בבוקר, מברך ברכות השחר, ומניח תפילין בראשו.

משל בן הכפר

אפשר להבין דברים אלו על פי המשל המובא בספיה"ק תולדות יעקב יוסף (פרשת בא) בשם הבעל שם טוב:

מעשה בנער בן כפר שזרק אבן על המלך, כי לא ידע ולא הבין מהו מלך. מה עשה המלך? לקחו לארמונו, והאכילו, ומסרו למלמדים להיות משכיל בלימוד תכסיסי המלוכה. וכאשר הבין הנער קצת גדולת המלך וטובו אשר הטיב עמו, שבמקום להרגו עוד הטיב עמו, התחרט מאוד על השטות והחוצפה שעשה, ובא והתנפל לפני המלך ובכה ואמר: 'אדוני המלך שא נא פשעי כי לא ידעתי

מכבודך, ועתה אני מכיר קצת גדולתך וטובך, לכן עכשיו ידעתי מה שחטאתי, סלח נא לחטאתי'. אך המלך לא השיב לו, רק הרימו עוד יותר, ועשאו לאחד ממשרתיו המקורבים ביותר. וכאשר נתעלה עוד, אז הבין יותר גדול רום גדלות וחשיבות המלך, והתחרט עוד יותר על מה שעשה, ויתמרמר מאוד לפני המלך שימחול לו על החוצפה שעשה. אבל המלך לא השיבו רק הרימו עוד יותר, ונישאו מעל כל השרים וישם כסאו מעל כולם, עד שעשאו משנה למלך. ואז הבין והכיר יותר מקרוב מה זה המלך רום הודו וגדולתו, ואז כבר לא הי' לו מקום מחמת הבושה על מה שעשה, ובא לפני המלך בזעקה שימחול לו על חטאו, כי אז ראה והבין גדול הפשע שעשה, ולפני מי עשאו - לפני מלך המתחסד עמו כך. וכך כל שהשפיע לו המלך הוסיף צער על צערו איך מלאו לבו לעשות כן. והנמשל: כשאדם חטא הרי אינו מבין את מי ניאץ ולמי חטא, כי אינו מבין בגדולת השי"ת, והוא כבן כפר הזורק אבן על המלך. אבל הקב"ה הוא מקור החסד ובעל הרחמים, ורוצה בתשובת עמו, לכן לא די שאינו מענישו על מה שעשה, רק אדרבה משפיע לו השפעות טובות. ואדם בעל שכל ודעת, מתחיל להתבונן ולהבין איך לא התבייש לעשות דבר זה נגד מלך מלכי המלכים בעל הרחמים, וכך ככל שמשפיעו לו יותר כך מבין גדול החטא, ומוסיף צער על צערו איך מלאו לבו למרות עיני כבודו.

כך גם בנוגע לעניניו, כאשר האדם יתעמק ויאמר ברכות השחר בכוונה ויראה את רוב גדלותו וחסדיו של השם ית' עליו, בוודאי יתמלא לבו צער ותשובה על מה שחטא, וכך יזכה לקיים את ה'תיובתא סגיא' שלא יסיח דעתו מהתשובה.

סיפור מאילנא דחיי

רבינו הקדוש • צדיקי דורו • הדבקים בחיים

ההבטחה

הגאון רבי ישראל גרוסמן זצ"ל, שמע את הדברים מפי עד ראייה, שהיה באניפולי ועיין בפנקס הקהילה שם ראה את הסיפור. אותו יהודי לא הסתפק בכך, אלא הלך ותר בכל בית העלמין אחר המצבות, וגילה שאכן בכל בית הקברות אין בנמצא אף לא מצבה אחת מאותה שנה!!! והפלא הגדול יותר הוא - שמאז הסתיימה השנה ישנן תוך תקופה קצרה כשלושים מצבות! הרי הן המצבות של אותם אנשים שזמנם להיפטר מן העולם היה באותה שנה, אולם הגזרה נדחתה בגזרת הצדיק רבי זושא.

באוהל הגדול העומד במרכז בית החיים באניפולי, טמונים הצדיקים הקדושים: המגיד ממעזריטש, רבי זושא מאניפולי, רבי יהודה לייב הכהן, ועוד צדיקים שהאירו את שמייה של אניפולי ושל כל העולם בשנות קדם, זכותם יגן עלינו ועל כל ישראל.

משך שנים רבות נטמנו מאות יהודי אניפולי בשדה בית העלמין העתיק, מסביב לאוהל הצדיקים הקדושים. היות ומדובר במקום עתיק מאד בן למעלה ממאתיים וחמישים שנה, שקעו מרבית המצבות בתוך מעבה האדמה ברבות השנים, עד שכמעט ולא נראו כלפי חוץ. מצבות בודדות בצבצו מתוך האדמה למחצה לשליש ולרביע, אך גם הן היו שבורות ומרוסקות לחצאי שברים.

בשלהי קיץ תשפ"א, נכנסה לתמונה אגודת 'אהלי צדיקים' בראשות הרב ישראל מאיר גבאי שליט"א, והחלה לטפל במאות המצבות באניפולי, תחילה באיתור המצבות המכוסות - על ידי הבאת מכשירים מיוחדים לגילוי חלקיקי אבנים מתחת לאדמה. הפתעה רבה היתה מנת חלקם של העוסקים במלאכה, עם גילויין של מאות רבות של קברים עתיקים שכמעט ולא נודע עליהם, לאחר שהיו מכוסים היטב מתחת לאדמה רבות בשנים באין דורש ומבקש.

בהמשך התמקדה המלאכה בהוצאת המצבות מתוך האדמה תוך שהעוסקים נוהגים בהן בכבוד הראוי וברגישות רבה. לאחר ניקוי האבנים מהאדמה הבוצית שכיסתה אותן, הונחו המצבות בזו אחר זו על גבי יציקת בטון על מקום קבורתן, בכדי לשמר את הקברים מעתה ואילך לבל יפגעו בהם נזקי החורף ופגעי הקיץ.

מפליאה היתה העובדה, כי לאחר כל העבודות וספירת כלל המצבות שבכל שטח בית החיים, התברר כי מספר המצבות ששופצו הוא: 613 - תרי"ג!

עוד יצוין, כי בקצה בית העלמין, מאחורי אוהל הצדיקים, שופצו עשרות מצבות נוספות על ידי אגודת 'אהלי צדיקים', לצד האנדרטה הגדולה שהוקמה במקום לפני כמעט שמונים שנה, לזכרם של מאות ילדי היהודים של אניפולי והסביבה, שנהרגו על קידוש השם בשנות הזעם על ידי האוקראינים ימ"ש, הי"ד. השיפוץ המקצועי בוצע הודות לנדבת לבו של הרב הנגיד רבי משה פינחס לנדא שליט"א מבורו פארק.

בהתקרב יומא דהילולא קדישא של הרה"ק רבי זושא ב"ר אלעזר ליפמן זיע"א ביום ב' שבט, נישא כפינו בתחינה ותפילה שזכותו הגדולה ואהבתו שאהב את כל בר ישראל - תעמוד לנו ולכל ישראל להתברך בכל מילי דמיטב, אמן.

בית החיים באניפולי, מימין, בשנת תשע"ט, לפני גילוי המצבות. באמצע, בשנת תשפ"א. משמאל, האנדרטה בקצה ביה"ח בשנת תשע"ט.

עם היוודע הדבר באוזניו של המושל, האדימו פניו, וכולו רתח מזעם. הרי הוא משקיף על כך הרבה למען שמירת העיר וחסירת המגיפה מפניה, ועכשיו הכל עלול לרדת לטמיון, ובגללו - בגלל הרבינער היהודי, רבי זושא!

עצם הזכרת השם 'אניפולי' מעוררת רגש וחרדת קודש. אניפולי הינה עיירה השוכנת בחלקו הצפוני של מחוז חמלינצקי שבאוקראינה. העיר אניפולי מקושרת בעיקר כעירו של הצדיק הרה"ק הרבי ר' זושא זיע"א, אשר חי ופעל בעיר שנים רבות עד להסתלקותו בגיל מופלג.

ההתיישבות בעיירה היתה מחולקת לשני צידי הנהר שחצה אותה, אותו נהר המשתרע עד עצם היום הזה צמוד לבית החיים ואהל הצדיקים. על פי המסורת, רבי זושא מאניפולי התגורר מצידו האחד של הנהר, ורבי יהודה לייב הכהן בעל 'אור הגנוי' זיע"א - גם הוא מתלמידי המגיד וכן מי שהיה החזן בחצר קדשו (ויש הטוענים שמלפנים היה תלמיד הגר"א זיע"א) - התגורר מצידו השני ושימש כמגיד מישרים בעיירה.

היה זה בשנת תקנ"ו. ספר 'לקוטי אמרים - תניא' יצא אז לאור לראשונה, בדפוס סאלוויטא המפורסם, כששני מלאכי עליון אלו של אניפולי היו היחידים שכתב הסכתם עיטר את הספר הקדוש. ובערב אחד קיבלו שני הצדיקים את הספר הקדוש מן הדפוס לידיהם, [ושמא היה זה שנים מספר קודם לכן, כשהיה הספר מופץ רק בהעתק כתבי ידות].

שעת ערב היתה זו. שני הצדיקים, כל אחד בביתו הוא, קיבלו לידיהם את הספר הקדוש, והחלו לעיין בין דפי. שניהם גם יחד לא יכלו לכלוא את התרגשותם ואת להט קדשם, ויצאו אפוא זה לכיוון ביתו של זה, על מנת לחלוק יחד את התפעלותם מהדברים הקדושים והרמים שמתבארים בספר.

נפגשו אפוא שני השרפים על אם הדרך, סמוך לנהר, והחלו לרקוד זה עם זה בשמחה רבה.

סיפורנו בו פתחנו, התרחש בערוב ימיו של המגיד הקדוש ממעזריטש. באותה שנה - שנת תקל"ב, פרצה מגיפה קשה במעזריטש. המגיד הקדוש החל לנדוד מעיר לעיר, בכדי להציל את עצמו מן הסכנה המרחפת. ותלמידו הגדול רבי זושא, סיכן את עצמו ובמסירות נפש הכניס את רבו לביתו, זאת חרף התנגדותו של מושל המחוז הערל, שחשש מהתיישבותם של נתינים המגיעים מהאזורים הנגועים בנגיף.

הדבר הוגנב לאוזני המושל, והלה קצף ורתח מזעם ובדחיפות זימן אליו את רבי זושא. המושל פתח בסדרת צעקות רמות על רבי זושא ועל הסכנה שהוא ממיט על כל יושבי העיר.

רבי זושא לא נבהל, ובקול רם קרא ואמר: "מבטיח אני בזאת, כי מעכשיו ולמשך שנה תמימה - לא ימות איש בעיר אניפולי!" המושל שהתרגש מן הדברים, ומכבר כיבד את רבי זושא, קיבל את דבריו והניח לו. ואכן, הפלא הגדול התרחש:

החיים בלודמיר

החיים בלודמיר בעבר ובהווה

מסע בני מלכים

חווית קודש בלתי נשכחת עברה על משתתפי המסע המיוחד, שהתקיים בשבוע האחרון לקברי הקדושים שבאוקראינה ופולין. יעדי המסע, כזכור, כללו שלושה מקומות: הראשון - העיירה לודמיר, אליה הגיעו חברי הקבוצה בערבו של יום שני.

משתתפי המסע עימם שוחחנו, התקשו לתאר את האוירה המרוממת עם הכניסה לשביליה של לודמיר. כולם ציינו פה אחד את ההתרגשות הגדולה שאחזה בהכול עם ההגעה למתחמי 'הכנסת אורחים - לודמיר', שהאנשים ממתנים תמיד בחום ובלבביות לבאים, והם מוכנים ומוזמנים להגיש אירוח נעים ומלא חן, כמובן יחד עם ארוחות מרווחות כדי המלך ממטבח ה'הכנסת אורחים' ואירוח ברמה מוקפדת על כל פרט ופרט.

לפי התוכנית המסודרת של 'קינגווי' - חברת המסעות החדשנית עליה הרחבנו בגליון הקודם, היתה אמורה החבריה לעזוב את לודמיר בשעות הצהריים. אולם הציבור ביקש להישאר עד הערב, וקינגווי כמו 'קינגווי' קבעה לאלתר זמן יציאה חדש, שעמד על השעה שש בערב. הכל לפי רוחם, רווחתם ושלוות נפשם של הנוסעים.

מלודמיר נסעו לליזענסק, וביום רביעי, יום ההילולא

של הרה"ק בעל 'בני יששכר' זיע"א, עלו הנוסעים לדינוב, לפקוד את ציון קדשו בתפילה ובתחנונים.

החידוש הנוכחי היה: המעבר הלוך וחזור דרך גבול 'מדיקה'. מדובר במעבר גבול שכדי לעבור בו דרוש מיושבי הרכבים בסך הכל - לצאת מן הרכב ולצעוד רגלית במשך כעשר דקות בלבד. עשר דקות בודדות אלו, חוסכות את ההמתנה המייגעת במעברי הגבול האחרים, שעלולה לעיתים לארוך שעות רבות, מאחר ולעיתים כח השמירה בגבול מחליט לצאת להפסקה...

או לחילופין לפרוש לשינה נעימה... כאשר הכל סביב נעצר והכל מחכים זמן עד לסיום המנוחה... מבחינה זאת מהווה גבול 'מדיקה' חידוש של ממש ובשורה חדשנית לכל הפוקדים את האיזור.

הנוסעים המופתעים זכו כי במסעם השתתף המגיד-שיעור הנודע בידף היומי - הגאון רבי אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א, שזיכה את כלל הנוסעים בשיעור חי מפיו בין משעולי הדרך - שיעור ששודר בזמן אמת ב'קול הלשון' אלפי יהודים בכל רחבי העולם.

המשתתפים במסע הנעלה זכו להתקשר כראוי לצדיקים, עם הכנה דרבה לפני פקידת כל ציון, מתוך רוע ריכח ושלווה, במלוא הצרכים הנדרשים, במנוחת הגוף והנפש. ויהי רצון שיעלו כל תפילותינו לרצון, אמן.

ילדי רבינו שלמה

חידת השבוע

חידה: מדוע רומם המלך את בן הכפר?

הפתרון לחידה מופיע בעלון זה.

כדי לענות על החידה יש לחיג לקו לודמיר 02-3011122

להכנס לשלוחת הילדים - שלווח מספר 0

ולפעל לפי ההוראות. בין הפותרים נכונה תגרל זכות רכישת ספרים.

את התשובה יש לשלח עד ליום ראשון פרשת בא

הזוכה לפרשת ויחי: זלמן איזנבאך ביתר עלית

אוצרות ומשגים

ביום ב' שבט חול יום ה'תאריך שלי רבי זושא מאניפולי, אחיו של הרבי הקדוש רבי אלימלך מליזענסק. רבי זושא התקרב לדרך החסידות ונעשה לתלמידו של המגיד הקדוש, ואחריו הגיע ובא גם אחיו רבי אלימלך.

רבי זושא היה עניו מכל אדם, ואהב כל יהודי באשר הוא, זאת לצד למדנותו המפלגת, ושלש עשרה השנים בהן שמש פדן ופוסק. מספר פי נוהג היה להחזיר